

DATOS IDENTIFICATIVOS

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II

Materia	Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II			
Código	P02G050V01603			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Rey Cao, Ana Isabel			
Profesorado	Rey Cao, Ana Isabel Vicente Vila, Pedro			
Correo-e	anacao@uvigo.es			
Web	http://www.portaleducacionfisica.es			
Descrición xeral	Materia que aborda a planificación, programación, execución, posta en práctica e avaliación de procesos de ensino - aprendizaxe no eido das actividades físicas e deportivas			

Competencias

Código	
B1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
B11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e o deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.
B16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.
B18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.
B20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
C4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas
C6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Conceptualización e identificación do obxecto de estudo da Didáctica dos procesos de ensino aprendizaxe na Actividade Física e do Deporte.	B1 B2 B15
Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da Didáctica dos procesos de ensino aprendizaxe na Actividade Física e do Deporte.	B2 B13 B15

Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	B11 B13	
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e o Deporte.	B12 B26	
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	B13 B25 B26	
Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e *contextuales das persoas.	B11 B15 B16 B20	
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e deporte entre a poboación escolar.	B13 B25	
Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	B18	C4
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas.	B13 B20	
Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar.	B15 B16 B25 B26	
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte.		C6
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	B13 B25 B26	
Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	B26	

Contidos

Tema		
Bloque 1. Planificación dos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte.	☐ Evolución e conceptos de planificación e programación. Fases do proceso programador: análise previa, elaboración, execución e avaliación ☐ O proceso de ensino-aprendizaxe no marco dunha planificación. ☐ Os procesos didácticos na planificación do ensino deportivo no marco formativo do deporte escolar ou do club de base.	
Bloque 2. Niveis de concreción e unidades de programación na planificación a medio e longo prazo.	☐ Lexislación educativa na educación física. Análise e aplicación. ☐ Os niveis de concreción curricular e os seus elementos constituíntes. ☐ A programación. Finalidades, tipos e deseño.	
Bloque 3. Avaliación e control nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte.	☐ A avaliación: conceptos e definicións. ☐ Clases de avaliación. ☐ Instrumentos de avaliación. ☐ Referentes lexislativos para a avaliación curricular en educación física.	
Bloque 4. A dimensión investigadora do profesorado. A indagación reflexiva, base da formación do profesorado.	☐ O profesorado de educación física como investigador. ☐ A investigación-acción. ☐ Ferramentas para a investigación educativa.	
Bloque 5. Recursos e materiais didácticos na actividade física e o deporte. Análise e rentabilización educativa.	☐ Recursos didácticos para o ensino da educación física e o deporte. ☐ Materiais didácticos para o ensino da educación física e o deporte. ☐ Contorna educativa e organización do espazo deportivo educativo. ☐ Contorna educativa e adaptación á diversidade.	
Bloque 6. Educación en valores e a súa didáctica nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte.	☐ Os valores e principios éticos na educación física e o deporte. ☐ Educación para o consumo. ☐ Educación física sustentábel. ☐ Educación física desde a perspectiva intercultural. ☐ Educación física e saúde. ☐ Creatividade. ☐ A perspectiva de xénero a través da actividade física e do deporte	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	0	20	20
Presentación	3	7	10
Seminario	0	5	5
Saídas de estudo	6	0	6
Prácticas con apoio das TIC	4	8	12
Resolución de problemas	7	2	9

Lección maxistral	22	21	43
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Práctica de laboratorio	3	20	23
Traballo	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Realizaranse diversas prácticas vinculadas aos contidos e competencias do proceso de planificación didáctica do ensino da educación física e do deporte.
Presentación	O alumnado presenciara e realizará dunha forma activa presentacións e/ou exposicións relacionadas cos contidos da materia e defensa dos mesmos en pequeno e gran grupo.
Seminario	A tutoría en grupo será unha condición fundamental para o entendemento e correcta orientación das presentacións e exposicións, así como para clarificar diversos aspectos do ensino/aprendizaxe dos procesos de planificación didáctica.
Saídas de estudo	Poderanse desenvolver saídas para a observación ou deseño e dirección de sesións de intervención práctica vinculadas aos bloques de contidos do currículo oficial de educación física na educación secundaria obrigatoria en Galiza.
Prácticas con apoio das TIC	Desenvolveranse contidos correspondentes ao Bloque 6. Educación en valores e a súa didáctica nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte. Empregaranse recursos como webs interactivas e outras ferramentas online.
Resolución de problemas	Deseño, programación e impartición de tarefas vencelladas con bloque temático VI
Lección maxistral	A lección maxistral pretende dotar ao alumno das ferramentas conceptuais dos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Presentación/exposición individual ou grupal das unidades didácticas os proxectos educativos deseñados e desenvolvidos polo alumnado no proceso de intervención didáctica.
Seminario	Tutela e asesoramento sobre o deseño e elaboración das unidades didácticas, proxectos educativos ou programación didáctica a entregar. Nestas tutorías oriéntase ó alumnado sobre o proceso de elaboración dos devanditos documentos. En ningún caso estas tutorías son parte do proceso de avaliación destes documentos.
Saídas de estudo	Establécese a posibilidade de observación, ou deseño e dirección de procesos de intervención didáctica noutros espazos diferentes a propia Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Presentación	Exposición pública e presentación por escrito dunha Unidade Didáctica ou Proxecto Educativo vencellado ás sesións prácticas aleatorias deseñadas e dirixidas seguindo os principios da didáctica.	20	B1 B2 B11 B12 B13 B15 B16 B20 B25 B26
Resolución de problemas	Seguimento do desenvolvemento da dirección e deseño das sesións prácticas e a implicación do alumnado nas prácticas, a participación na discusión das tarefas e os tópicos propostos na clase C. Realización e entrega das tarefas de programación propostas nas prácticas.	10	B13 B15 B26

Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita tipo test sobre os contidos teóricos da materia	35	B1 B2 B11 B12 B13 B15 B16 B20 B25 B26
Práctica de laboratorio	Seguimento do desenvolvemento da dirección e deseño das sesións prácticas e a implicación do alumnado nas prácticas, a participación na discusión das tarefas e os tópicos propostos en clase B.	5	B2 B25 B26
Traballo	Presentación escrita dunha programación anual de educación física ou dunha planificación didáctica	30	B1 B2 B11 B12 B13 B15 B16 B20 B25 B26

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será necesario aprobar todas as ferramentas de avaliación para supera-la materia. Manteranse os mesmos criterios para aprobar nas sucesivas convocatorias. Calquera alumno ou alumna matriculado na materia ten a obriga do cumprimento destes requisitos para a obtención dunha cualificación positiva na mesma. Non existe ningunha posibilidade de manter partes da materia aprobadas procedentes de anteriores cursos académicos.

As datas de exame poden ser consultadas na xeb da facultade www.fcced.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Annichiarico Ramos, Rubén, **Manual de Didáctica de la Educación Física**, 1ª, Annichiarico R.J., 2005
 Blández, J., **Programación de unidades didácticas según ambientes de aprendizaje.**, INDE, 2000
 Contreras, O., **Didáctica de la E.F.**, INDE, 1998
 Fernández, J., Ruiz, M., Fuster, M., **Los materiales didácticos de Educación Física**, Wanceulen, 1997
 Galera, A., **Manual de Didáctica de la E.F.**, Paidós, 2001
 Rey-Cao, A. e González-Palomares, A., **El género en los ojos. Lectura crítica de fotografías en educación física**, Tándem. Didáctica de la Educación Física, 60, 2018
 Sánchez Bañuelos, F., **Didáctica de la E.F.**, Prentice Hall, 2002
 Zagalaz, M., **Corrientes y tendencias en la E.F.**, INDE, 2001

Bibliografía Complementaria

SCOPUS,
 Senners, P., **La Lección de Educación Física.**, INDE, 2001
 SPORTDISCUS,
 Torres, J., **El currículum oculto**, Morata, 1996
 Vázquez, B., **Bases educativas de la Actividad Física y el Deporte**, Síntesis, 2001
 Zagalaz, M., **Los enfoques curriculares en la enseñanza de la Educación Física.**, Prentice Hall, 2002

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Pedagogía da educación física e o deporte/P02G050V01103
 Educación: Epistemoloxía das ciencias da actividade física, o deporte e a educación física/P02G050V01301
 Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I/P02G050V01501

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisíbel evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

A) Metodoloxías docentes que se modifican

Realizaranse as mesmas metodoloxías docentes que as contempladas nunha situación sen alerta pero adaptándoas a unha modalidade online. A tal fin empregárase o Campus Remoto e outras ferramentas como Zoom, ademais de Faitic (e aquelas outras que estean dispoñíbeis no momento e poidan ser empregadas de mutuo acordo polo alumnado e o profesorado para desenvolverse na materia).

Polo tanto as metodoloxías serán:

- Lección maxistral. Realizarase a través do Campus Remoto. Terán como soporte para o seu seguimento documentación e material didáctico dispoñíbel en Claroline.
- Traballo tutelado. O alumnado traballará en grupo mediante ferramentas como google drive ou dropbox. En caso de imposibilidade de acceso a estes recursos, o traballo poderá ser individual. A entrega será online mediante plataforma de teledocencia (Claroline). Desenvolvemento de xuntanzas de titoría virtuais cos grupos de traballo nos medios a disposición no campus remoto (despacho virtual, sala de xuntas).
- Resolución de problemas. Realizaranse online mediante o Campus Remoto e outras plataformas para a docencia online como Zoom, Moodle ou Google Classroom. Para avaliación tamén empregáranse ferramentas da plataforma Google, Kahoot ou outras apps semellantes. A entrega das tarefas poderá ser por correo electrónico ou por plataforma de teledocencia Faitic.

- Prácticas de laboratorio. Realizaranse online a través de Zoom e o Campus Remoto da Uvigo. Algunhas poderán ser enviadas en forma de tarefa que o alumnado terá que realizar de xeito autónomo e cumprimentar unha avaliación. As tarefas estarán orientadas ao deseño de sesións/unidades didácticas/proxectos educativos dirixidos ao ensino e aprendizaxe no eido das actividades físicas e deportivas.

B) Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

As titorías desenvolveranse a través do campus remoto.

Ana Rey Cao -Sala 2129 (<https://campusremotouvigo.gal/access/public/meeting/912187149>)

Pedro Vicente Vila -Sala 2704 (<https://campusremotouvigo.gal/access/public/meeting/655079582>)

Como alternativa, só cando sexa necesario, realizaranse por skype ou correo electrónico (pvicente@vigo.es; anacao@uvigo.es).

A profesora Ana Rey Cao poderá empregar a ferramenta Doodle para a xestión das titorías.

O protocolo de titoría virtual no Campus Remoto establece a obriga de concertar cita previa mediante correo electrónico no enderezo pvicente@uvigo.es

C) Outras modificacións

No caso da semipresencialidade as metodoloxías poderán realizarse nun contexto presencial pero modificando as prácticas motrices de tal xeito que se respecte a distancia interpersonal e o esforzo físico sexa moi moderado. As prácticas pasarán a ser exemplificacións dalgúns alumnos/as (que rotarán na participación) e o resto do alumnado analizará esas prácticas.

Empregarase a modalidade de ensino en pequenos grupos.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas pendentes que se manteñen

- Proba: Presentación. Presentación por escrito dunha Unidade Didáctica ou Proxecto Educativo vencellado ás sesións prácticas aleatorias deseñadas e dirixidas seguindo os principios da didáctica. [Peso anterior 20%] [Peso Proposto 30%]
- Proba: Traballo. Presentación escrita dunha programación anual de educación física ou dunha planificación didáctica. [Peso anterior 30%] [Peso Proposto 50%]
- Proba. Resolución de problemas: [Peso anterior 10%] [Peso Proposto 20%]